دانشگاه آزاد اسلامی واحد اهر
فصلنامه‌ی علمی- پژوهشی فضای جغرافیایی

سال سیزدهم، شماره‌ی ۴۴
زمستان ۱۳۹۲، صفحات ۱۵۲ -۱۳۵

بهروز محمدی یگانه[۱]
عباس نباتی[۲]

تحلیل موانع توسعه کشاورزی در مناطق روستایی با استفاده از تحلیل سلسله مراتبی (AHP) (مطالعه موردی: دهستان کرانی– شهرستان بیجار)

تاریخ دریافت مقاله: ۹۰ /۰۷/۱۲ تاریخ پذیرش مقاله: ۹۱/۰۲/۱٤

چکیده

امروزه بسیاری از محققان و دانشمندان، توسعهٔ کشاورزی را به مثابهٔ استراتژی و راهبرد اصلی توسعهٔ روستایی قلمداد کرده و معتقدند که کشاورزی به عنوان منبع اصلی تأمین درآمد و فرصت های اشتغال، نقش اساسی در توسعهٔ روستایی ایفا می کند. از طرف دیگر، مسایل بسیاری چون امنیت غذایی و رسیدن به خودکفایی در تولیدات کشاورزی، جلوگیری از نابودی منابع آب، خاک و ... توجه جدی به بخش کشاورزی را ضروری می سازد. از این رو در مقاله حاضر، به بررسی و تحلیل موانع توسعه کشاورزی در دهستان کرانی با توجه به نقش مهم آن به عنوان اشتغال غالب روستاییان، پرداخته شده است. روش تحقیق توصیفی – تحلیلی و ترکیبی می باشد و جمع آوری اطلاعات به صورت کتابخانه ای و میدانی (پرسشنامه و مصاحبه) صورت گرفته است. جامعه آماری تحقیق دهستان کرانی می باشد که ابتدا چهار روستا با استفاده از روش نمونه گیری تصادفی ساده انتخاب شدند، سپس با استفاده از فرمول کوکران ۱۲٦ بهره بردار به عنوان نمونه آماری تعیین شدند. آزمون مقدماتی برای به دست آوردن پایایی پرسشنامه انجام و ضریب آلفای کرونباخ برای پرسشنامه بیش از ۰/۷۲ به دست آمد. داده های به دست آمده با استفاده از تکنیک AHP (فرایند تحلیل سلسله مراتبی) و نرم افزار Expert Choice مورد تحلیل قرار گرفته اند. نتایج

[۱]- عضو هیئت علمی گروه جغرافیای، دانشگاه زنجان. E- mail: Behrozyeghaneh@yahoo.com
[۲]- دانشجوی کارشناسی ارشد رشته جغرافیا و برنامه ریزی روستایی، دانشگاه زنجان. E- mail:abbas_nabati645@yahoo.com

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-30]

تحقیق نشان داد که عوامل ساختاری در دهستان کرانی مهم ترین مانع توسعه کشاورزی بوده و عوامل فرهنگی، محیطی و بازاری در اولویت های بعدی قرار گرفتند. قبل از انجام هرگونه اقدام برای توسعه کشاورزی در منطقه باید یکپارچه سازی اراضی زراعی مدنظر قرار بگیرد.

کلید واژه ها: توسعه روستایی، توسعه کشاورزی، تقطیع و پراکندگی اراضی، تکنیک AHP، دهستان کرانی، استان کردستان.

[Downloaded from geographical-space.iau-ahar.ac.ir on 2026-10-30]